

Атина – Притисци Брисела и Берлина су, изгледа, дојадили не само Грцима већ и увек одмереном грчком председнику који се неочекивано одлучио за недипломатски језик: „Ко је, уопште, тај Шојбле да вређа Грчку, ко су ти Холанђани, Финци?“ – упитао је љутито током говора пред грчким војним врхом Каролос Папуљас.

Да је „прекипело“ говори и чињеница да је грчки председник очигледно огорчен последњим изјавама немачког министра финансија и неких европских земљама које сматрају да Грчка сада не би требало да иде на изборе, јер њени политичари нису способни да спроведу договорене услове за добијање кредита.

„Ко им даје право да се мешају у то када ће и како бити одржани грчки избори, да увредљивим речима говоре о националној економици и политичарима?“ – гласније је од своје владе и политичара упитао стари партизан који је за добробит земље спреман да се одрекне и своје годишње плате од 300.000 евра.

У међувремену, влада саопштава да је „нашла“ спорних 325 милиона евра које ће додатно уштедети и тако испунити услов за одобравање пакета европске помоћи од 130 милијарди евра без којег Грчка не може да опстане. Такође, лидери ПАСОК-а и Нове демократије Папандреу и Самарас потписали су документ на коме су инсистирали европски кредитори и који треба да буде гаранција да ће и после избора бити извршавани договори са повериоцима.

Министар финансија Евангелос Венизелос сматра да је на тај начин Грчка испунила готово све обавезе из европског стабилизационог програма и да су сада отворена врата да он буде и реализован. Међутим, министар је био много искренији приликом сусрета са председником Папуљасом којем је предочио да је све више отворених позива да Грчка напусти еврозону и врати се драхми.

„Много је оних који нас отворено не желе у еврозони и није нимало лако убедити их да можемо да останемо, да можемо да станемо на ноге. У ствари, ми смо пред трагичном дилемом, јер све ово значи или даље жртвовање које води срозавању социјалног положаја, можда и наших институција, степена наше демократије, или – економској катастрофи”, рекао је Венизелос.

Атина мора да чека до понедељка када би министри еврозоне требало да донесу коначну одлуку која може да значи и константно присуство представника тројке и формирање посебног рачуна са којег би се сервисирао дуг. Међутим, из свега виђеног очигледно је да се, у овом моменту, Европи не жури да спасе Грчку. Свакодневно постављање нових услова и идеја неких европских земаља да се претходно сачекају резултати априлских избора, само је продужавање агоније која, ако кредит не стигне одмах и уколико се не плати дуг од 14,5 милијарди који доспева у марту то за Грчку значи – трагедију.

Она је већ присутна у животима многих Грка који су се суочили са драстичним смањењем плата и пензија, енормним порастом трошкова живота и пореза. Тако је, рецимо, број самоубистава порастао за 40 одсто у земљи која се донедавно сматрала најсрећнијом у Европи. За разлику од осталих, Грци су за то и имали разлога иако их, изгледа, нису били свесни: најлепше море, изванредна клима, невероватно добра социјална заштита у виду високих плата и пензија, загарантованих бонуса, кредита са отплатом и преко 20 година... Сада је стварност мрачна и бесперспективна: јуче је једна млада жена у центру Атине из незнања претила да ће да се баци са вишеспратнице!

Многи Грци мисле да би им са драхмом било боље! Све је очигледније да су на ту опцију спремнији и у Бриселу где, по речима једног анонимног званичника, озбиљно размишљају да Атина уплати 14,5 милијарди како би подмирила дуг који доспева у марту, а да се са осталим милијардама за спасавање сачекају резултати априлских избора.

Да је то реална могућност али и директна уцена, мешање у унутрашње ствари Грчке, сведочи и реаговање председника Папуљаса.

Овдашња штампа пише да немачке фирме последњих дана износе огромне количине евра из Грчке. Јер, да би имала ефекта, евентуална одлука Грчке о повлачењу из

евроzone морала би да буде изненадна управо да би се спречило овакво масовно повлачење евра из грчких банака. У садашњој ситуацији када је јасно да програм спасавања Грчке подразумева врло брзе и драстичне буџетске мере, које Атина тешко да може да прати а да не прави нове дугове, да обезбеди привредни раст, можда је, како пише британски „Телеграф”, заиста питање да ли је остатак у еврозони – право решење.

Амерички професор и предавач на Харварду Мартин Фелдстајн, који спада у десет најутицајнијих економиста у свету, сматра да би одустајање од евра и формирање нове драхме значило девалвацију са много мање економског бола од онога који за Грчку значи садашња криза. Вредност нове националне валуте пала би у односу на европску, последица би била мања примања, али и повећана грчка конкурентност. Пад драхме стимулисао би извоз, а увоз преусмерио на домаћа добра и услуге, што значи да, уз очекивани подстрек БДП-а, сматра амерички професор, Атина не би морала да пролази кроз ужасавајући период високе незапослености.

На једној од атинских станица метроа нађена је торба са 18.000 евра у кешу и 60.000 у чековима. Полиција трага за власником, а овдашњи медији пишу да и „поред овакве кризе, у Грчкој још има поштених људи”.

Јасмина Павловић-Стаменић

(Политика)